

-SCHRIFTELIJKE VRAGEN AAN COLLEGE(LEDEN)|
INDIENEN BIJ GRIFFIE
Art. 34 RvO

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Goeree-Overflakkee

Datum: 2 maart 2021

Onderwerp: Nationaal Park NLDelta

Het college wordt verzocht de volgende vragen schriftelijk te beantwoorden:

Juridische grondslag Nationaal Park Nieuwe Stijl

1. Is het college bekend met de samenwerkingsovereenkomst NLDelta d.d. 14 maart 2017 tussen het Wereld Natuurfonds Nederland, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Gemeente Dordrecht, Provincie Noord-Brabant en Provincie Zuid-Holland ('de SOK')?
2. De SOK bevat een definitie van het begrip 'Nationaal Park Nieuwe Stijl' ('NPNS'). Deze definitie omvat een verwijzing naar de 'standaard Nationale Parken' ('de standaard'). Is het juist dat de standaard voor de gebiedsaanduiding Nationaal Park een werkversie betreft van mei 2018? Zo ja:
 - Welke aanpassingen op de in de standaard geformuleerde 12 criteria zijn nog te verwachten?
 - Op welke termijn zal de definitieve versie van de standaard gereed zijn?
 - Welke zeggenschap en/of inbreng heeft onze gemeente bij de opstelling van de definitieve versie van de standaard?
 - Op welke wijze wordt de definitieve standaard juridisch geborgd? Gebeurt dit op nationaal, provinciaal of gemeentelijk niveau?
3. Is het college van mening dat de definitie van NPNS in de SOK, inclusief de standaard, overeenkomt met het begrip 'Nationaal Park' in art. 8.3 van de Wet natuurbescherming (Wnb), welk artikel de juridische grondslag vormt van de concept statusaanvraag voor de aanwijzing van NLDelta tot Nationaal Park? Zo nee, tot welke problemen kan deze incongruentie tussen de verschillende definities leiden?

4. Artikel 8.3 Wnb vereist voor de aanwijzing door de minister van een gebied tot Nationaal Park dat voldaan is aan minimaal een van de drie vereisten geformuleerd in lid 2 sub a. Op welk(e) van deze vereisten is de concept-statusaanvraag gestoeld?
5. Artikel 8.3 Wnb vereist voorafgaand aan de aanwijzing door de minister van een gebied tot Nationaal Park dat *“het behoud van de wezenlijke kenmerken van het gebied is verzekerd”*.
 - Welke elementen in de concept statusaanvraag hebben te gelden als deze (voor de aanvraag reeds bestaande) ‘wezenlijke kenmerken’;
 - Hoe zijn deze ‘wezenlijke kenmerken’ momenteel verzekerd?
6. De standaard bevat in criterium 11 de bepaling dat elke NPNS een duidelijke en wervende ambitie moet hebben waarmee invulling wordt gegeven aan het streefbeeld van Nationale Parken. In de bijbehorende toelichting wordt opgemerkt dat in het ambitiedocument moet zijn opgenomen welke *“wezenlijke kenmerken het gebied zou moeten verkrijgen”*. Betekent dit dat de bestaande wezenlijke kenmerken als vereist in art. 8.3 Wnb aan verandering onderhevig zullen zijn in de toekomst? Wat betekent dit voor de borging?
7. Is het college bekend met het rapport van de Commissie Realisatie Natuurverkiezing onder voorzitterschap van prof. mr. Pieter van Vollenhoven getiteld ‘Wanneer een Nationaal Park?’ d.d. 9 juni 2017?
8. Is het college bekend met de kritiek die deze commissie daarin uit op de criteria van art. 8.3 Wnb in het licht van de gedachten achter het NPNS? Zo ja, deelt het college de mening van de genoemde commissie dat de UNESCO Wereld Erfgoed criteria beter aansluiten bij de NPNS dan de nu gehanteerde categorisering van de International Union for the Conservation of Nature (IUCN) waarbij pure wildernis en biodiversiteitswaarden voorop staan?
9. Nederland is aangesloten bij de IUCN. Nationale Parken vallen onder de categorisering die de IUCN hanteert voor beschermde gebieden. In hoeverre kunnen door de IUCN opgestelde internationale en nationale milieustandaarden en -beleid voor Nationale Parken via de (definitieve) standaard doorwerken in het toekomstige beschermingsregime van NLDelta, eventueel na rechterlijke tussenkomst op instigatie van belangenorganisaties?

Omvang grondgebied/ruimtelijke ordening

10. Criterium 1 van de standaard bepaalt dat een NPNS een “natuurlijke omvang” heeft die wordt bepaald door de begrenzing van een aaneengesloten landschapsecologische of landschappelijke eenheid waarbinnen één of meerdere natuurkernen liggen waarvan er ten minste één een omvang heeft van minimaal 1000 ha. De onderstaande vragen richten zich op (het proces van) de bepaling van deze ‘natuurlijke omvang’ van NLDelta:

- Is het college bekend met de presentatie ‘begrenzing NLDelta’ d.d. 12 juni 2020? (hierna ‘presentatie Begrenzing’) welke zich bevindt op de site NLdelta.nl?
- De presentatie Begrenzing (dia 5) onderscheidt in het op te richten NPNS natuurkernen, landschapszones en ontwikkelzones. Kan het college aangeven hoe binnen het grondgebied van onze gemeente deze kernen en zones verdeeld zullen worden?
- Op dia 6 van de presentatie Begrenzing staat vermeld dat de precieze inhoud en invulling van de verschillende zones uiteindelijk “aan de partners van NLDelta” is. Wordt hiermee bedoeld dat iedere gemeente zélf de invulling van het eigen grondgebied vormgeeft of geschiedt dat bij meerderheidsbesluit en/of unanimitéitsbesluit van de ‘partners’?
- Wie zijn de ‘partners van NLDelta’?
- De presentatie Begrenzing schetst 6 voorstellen voor mogelijke contouren van het toekomstige Nationale Park NLDelta met een beschrijving van de voor- en nadelen waarbij 11 elementen in ogenschouw zijn genomen. Waarom zijn deze 6 voorstellen niet - bij voorkeur voorafgaand aan de opstelling van de concept statusaanvraag - aan de raad gepresenteerd met een toelichting op de diverse voor- en nadelen, met name op de kennelijk bestaande “politieke gevoeligheid”?
- Is het college bereid deze presentatie Begrenzing alsnog te presenteren en toe te lichten aan de raad?
- Op basis van de concept statusaanvraag lijkt er gekozen te zijn voor scenario 3b (omvang op basis van gemeentegrenzen zonder Grevelingen en Volkerak), welk voorstel een afgeleide is van scenario 2 (omvang op basis van gemeentegrenzen). Kan het college toelichten waarom de keuze is gevallen op dit scenario, mede gezien de overweging dat zij niet voldoen aan de criteria voor NPNS en politiek gevoelig zijn?

11. Is het college bekend met het eindrapport van de Commissie Verkenning Nationale Parken onder voorzitterschap van prof. mr. Pieter van Vollenhoven van 30 september 2020 (‘het Eindrapport’)?

12. In paragraaf 3.3. van het Eindrapport komt de Commissie tot vijf potentiële NPNS in Nederland. De Zuidwestelijke Delta vanaf de Biesbosch tot en met de zone voor de kust van Zeeland is er daar één van. De begrenzing van dit beoogde park wordt getoond op een kaart op pg. 23 van het rapport. Slechts de koppen van de Zuid-Hollandse en

Zeeuwse eilanden vallen binnen de door de Commissie geschetste contouren. De Commissie merkt in dat verband uitdrukkelijk op:

De Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden met hun havenstadjes hebben een grote culturele rijkdom en laten de strijd tegen de zee zien. Vanwege de huidige economische en agrarische ontwikkeling op de eilanden passen deze niet allemaal binnen de voorgestelde begrenzing. Daarom stelt de commissie voor om – vanwege hun bijzondere landschapswaarden – minimaal de drie voormalige Nationale Landschappen tot onderdeel van het Nationaal Landschapspark te maken.

Waarom wordt in de concept statusaanvraag het advies van de Commissie in het Eindrapport niet opgevolgd, maar geheel Goeree-Overflakkee in de contouren van NLDelta opgenomen?

13. Criterium 4 van de standaard bepaalt dat een NPNS zich onderscheidt van andere Nationale Parken door een eigen gebiedsidentiteit welke past bij de waarden, het karakter van het gebied en de ruimtelijke begrenzing. De ruimtelijke inrichting en kwaliteit van het Nationaal Park moeten hiermee in overeenstemming worden gebracht. Op welke wijze gaat dit criterium 4, m.n. de toekomstige ruimtelijke inrichting, verwerkt worden in de nog op te stellen omgevingsvisie voor onze gemeente?
14. Is uw college bekend met de ‘kernboodschap Nationale Parken Nieuwe Stijl’ d.d. 20 augustus 2020 (‘de Kernboodschap’)?
15. De Kernboodschap stelt dat de realisatie van doelen in en om de Natura2000 gebieden vraagt om een aanpak op ruimere schaal dan het uitvoeren van herstelmaatregelen binnen de aangewezen natuurgebieden. De aanwijzing van NPNS moet de doelen en resultaten van het Programma Natuur en het programma ter vermindering van stikstof bespoedigen, zo valt te lezen. Daarvoor is een “gebiedsgerichte aanpak” nodig met “integrale regionale governance”. Hoe ziet het college in het licht van de Kernboodschap de haalbaarheid van de garantie dat de opname van ons gemeentelijke grondgebied in Nationaal Park NLDelta “geen planologische gevolgen” zal hebben en de gemeente “autonoom” blijft (zie raadsvoorstel Z -20-123149/16872)?
16. Wat betekent de sub 15 genoemde doelstelling van de instelling van Nationaal Park NLDelta en de daaraan gekoppelde ‘gebiedsgerichte aanpak’ en ‘integrale regionale governance’ voor bestaande en toekomstige bedrijvigheid (ondernemingen, agrariërs, visserij) binnen de contouren van NLDelta?

Governance

17. Criterium 1 van de standaard en dia 2 van de presentatie Begrenzing NL vermelden: *“Het bestuur van het Nationaal Park hanteert zoveel mogelijk natuurlijke grenzen, waarbij de ruimtelijke eisen voor het duurzaam voortbestaan van habitats, soorten, natuurlijke processen of fenomenen onder het te beschermen gebied de begrenzing bepalen. Helder dient te zijn hoe de omvang van het gebied bijdraagt aan natuurkwaliteit.”*

- Wie/wat/welke organisatie is in dit citaat 'het bestuur'?
- Op welke 'ruimtelijke eisen' die het bestuur in ogenschouw moet nemen, wordt in dit citaat bedoeld?

18. Criterium 10 van de standaard omschrijft de taken van 'het bestuur' van het NPNS en bepaalt dat 'het bestuur' moet beschikken over legitimiteit en mandaat. Zijn de taken, de legitimiteit en het mandaat van 'het bestuur' al geborgd in regelgeving? Zo ja, waar?

19. Tot de taken van 'het bestuur' als genoemd in criterium 10 hoort de zorg voor bescherming, beheer en ontwikkeling van het gebied in onderlinge samenhang. Hoe vertaalt die samenhang zich voor onze gemeente als 1 van de 20 gemeenten binnen NLDelta?

20. In hoofdstuk 5 van het Eindrapport adviseert de Commissie om de Rijksoverheid verantwoordelijk te maken voor de bescherming en ontwikkeling van de NPNS, zodat sprake is van centrale begeleiding en aansturing. In dat verband stelt de Commissie voor om voor elk NPNS een 'beheerautoriteit' in te stellen dan wel gebruik te maken van de Wet Gemeenschappelijke Regeling:

- Wat is de stand van zaken op rijks- en provinciaal niveau met betrekking tot het overnemen van deze adviezen van de Commissie?
- Hoe staat het college in deze discussie, mede gezien het feit dat de 'schappen' in onze contreien de laatste jaren juist weer ontbonden zijn?

21. De NPNS zien, zo blijkt uit het Eindrapport en de concept statusaanvraag, op een sterke verbinding van natuur en cultuur, waaronder cultureel erfgoed. Bij de SOK zijn vertegenwoordigers uit de culturele sector echter geen partij.

- Op welke wijze gaan vertegenwoordigers uit de culturele sector nog aanhaken in het proces?
- Om welke vertegenwoordigers gaat het dan?

Financiering

22. Sedert de decentralisatie van het natuurbeleid zijn Nationale Parken grotendeels zelf verantwoordelijk voor de realisatie van hun financiële middelen (WOT-paper 47 Wageningen University & Research, december 2016). Bestaande Nationale Parken hebben het moeilijk. Is het college bekend in welke mate de Rijksoverheid, de provinciale en de gemeentelijke overheden bereid en/of gehouden om na de aanwijzing nationaal park NLDelta duurzaam bij te dragen aan de instandhouding, onderhoud en beheer van natuur en cultuur binnen NLDelta? Indien geen/te weinig overheidssteun beschikbaar komt, welke verdienmodellen heeft NLDelta dan voor ogen?

Toelichting:

Nederland kent verschillende typen natuurgebieden en -parken, ieder met zijn eigen juridische kader gebaseerd op nationale en/of internationale regelgeving. Daarnaast wordt de (interpretatie van) regelgeving rond natuur, natuurbeleid en natuurbeheer gevormd door rechterlijke uitspraken op initiatief van burgers en belangenorganisaties.

De Nationale Parken Nieuwe Stijl worden, als zij tot stand komen, een nieuwe loot aan de stam. De creatie van deze nieuwe loot is ingezet met de aanneming van een motie van de Tweede Kamerleden Jacobi en Van Veldhoven in november 2013 die de toenmalige staatsecretaris Sharon Dijksma oproep om de Nationale Parken te versterken, zichtbaarder te maken en te vergroten. Een jaar later dienden beide Kamerleden een notitie in om samen met belanghebbenden van de Nationale Parken een sterk merk te maken en daar een nieuwe standaard voor te ontwikkelen. Sindsdien zijn grote stappen gezet. Verschillende commissies onder voorzitterschap van prof. mr. Pieter van Vollenhoven bogen zich over de opgave. Op ambtelijk niveau werd het Nationale Parken Bureau (NPB) ingesteld door de minister van LNV in 2017. Het NPB vervult een voortrekkersrol. Onder andere is door het NPB de gevraagde nieuwe standaard geformuleerd.

De Nationale Parken Nieuwe Stijl hebben verreikende ambities en doelstellingen op het gebied van natuur, landschap, cultuur en nationale opgaven aangaande stikstofreductie, klimaat en verduurzaming van de landbouw. Zij zijn van een geheel andere aard dan de 21 reeds bestaande Nationale Parken. Bovendien is de omvang van de beoogde Nationale Parken Nieuwe Stijl onvergelijkbaar met die van bestaande Nationale Parken. Het beoogde territorium van NLDelta omvat grote gebieden waar menselijke activiteiten (wonen) en bedrijvigheid nu de toon zetten.

Dit betekent dat instemming met de statusaanvraag voor de aanwijzing van nationaal park NLDelta niet lichtvaardig kan plaatsvinden. Om als raadslid een afgewogen oordeel te kunnen vormen over de reikwijdte en consequentie van het opgaan van onze gemeente in een NPNS dient er volledige duidelijkheid te zijn over de juridische grondslag van de aanwijzing en de consequenties daarvan op allerhande gebieden, waaronder in ieder geval de ruimtelijke/planologische gevolgen en governance- en financieringsvraagstukken. Met de antwoorden op bovenstaande vragen wil de VVD op deze belangrijke punten geïnformeerd worden.

Indiener: Ellen Nijssen
Namens de VVD-fractie